

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18228

Θέμα 387^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 728-745**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. *Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.*
- ΚΡ. Ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
- ΑΙ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς.
- ΚΡ. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπέιληπται νόσω;
- ΑΙ. Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
- ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμέ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;
- ΑΙ. Ὅρας τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
- ΚΡ. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
- ΑΙ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός.
- ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;
- ΑΙ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
- ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
- ΑΙ. Εἴπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι.
- ΚΡ. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
- ΚΡ. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· ... τῆσδ' ἄρχειν χθονός;****(Μονάδες 30)****ΑΙΜΩΝ**

(Να μη διδαχθεῖς) τίποτε το ἀδικο· κι αν εγὼ εἶμαι νέος, δεν πρέπει να κοιτάς τα χρόνια μου περισσότερο ἀπὸ τις πράξεις μου.

ΚΡΕΩΝ

Εἶναι λοιπὸν πράξη σωστή το να τιμὰ κανεῖς ὅσους παρανομοῦν;

ΑΙΜΩΝ

Ούτε και θα συμβούλευα κανέναν να δείχνει σεβασμό στους κακούς.

ΚΡΕΩΝ

Αυτή εδώ λοιπόν δεν έχει προσβληθεί από τέτοια αρρώστια;

ΑΙΜΩΝ

Δεν το ομολογούν αυτό όλοι οι πολίτες αυτής της Θήβας.

ΚΡΕΩΝ

Και λοιπόν η πόλη θα μας πει όσα πρέπει εγώ να διατάζω;

ΑΙΜΩΝ

Βλέπεις πως έχεις πει αυτόν το λόγο σαν ανόητος;

ΚΡΕΩΝ

Για λογαριασμό άλλου ή για δικό μου πρέπει να κυβερνώ εγώ αυτήν εδώ τη χώρα;

2. Να αναφερθείτε αναλυτικά στο *επικό μέρος* της τραγωδίας.

(Μονάδες 10)

Το **επικό μέρος** της τραγωδίας αποτελείται από τον **πρόλογο**, τα **επεισόδια** και την **έξοδο**.

Ο **πρόλογος** έχει τη μορφή μονολόγου ή διαλόγου, ενώ στα παλαιότερα έργα, ιδίως του Αισχύλου, δεν υπάρχει πρόλογος, αλλά η τραγωδία αρχίζει από την πάροδο. Με τον πρόλογο, που σημαίνει τον πρώτο λόγο του ηθοποιού, οι θεατές εισάγονται στην υπόθεση της τραγωδίας.

Τα **επεισόδια** είναι αντίστοιχα με τις σημερινές πράξεις και παρεμβάλλονται μεταξύ των χορικών. Ο ρόλος των επεισοδίων είναι πολύ σημαντικός, γιατί αυτά αναπτύσσουν και προωθούν τη σκηνική δράση μέσα από τις συγκρούσεις των προσώπων.

Η **έξοδος** είναι το τελευταίο μέρος της τραγωδίας· αρχίζει ύστερα από το τελευταίο στάσιμο και κλείνει με το εξόδιο άσμα του χορού.

Στο επικό μέρος της τραγωδίας οι υποκριτές διαλέγονται είτε με συνεχείς λόγους είτε με **στιχομυθίες**, δηλαδή στίχο με στίχο. Και όταν η ένταση του διαλόγου κορυφωθεί, τότε και ο στίχος κόβεται σε δύο ή σε τρία μέρη, τις **αντιλαβές**. Μάλιστα στον διάλογο συμμετέχει πολλές φορές και ο κορυφαίος του χορού. Εξάλλου στο μέρος αυτό της τραγωδίας το συνηθέστερο μέτρο είναι το iamβικό τρίμετρο ή σπανιότερα το τροχαϊκό τετράμετρο και γλώσσα του η παλαιότερη μορφή της αττικής διαλέκτου, με στοιχεία από την ιωνική και τη γλώσσα του έπους.

3. *άκοσμουῶντας, κελεύσαιμι, ἐπιίληπται, ἀμαρτάνω, νομίζεται*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 10)

ἀκοσμοῦντας → κόσμημα, διάκοσμος
κελεύσαιμι → κέλευσμα, αρχικελευστής
ἐπιίληπται → ασύλληπτος, λήμμα
ἀμαρτάνω → αμάρτημα, αναμάρτητος
νομίζεται → νόμισμα, νομισματοκοπείο

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος